

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД
№ 3-12/ 08.01.2013 г.
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР
НА СБАЛ ПО ОНКОЛОГИЯ -ЕАД

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Здравка Гърдсва Василсва-Валерианова, дм
член на Научното жури

Относно: Провеждане на процедура за защита на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” по научната специалност „Онкология” с шифър 03.01.46, на д-р Надя Емилова Димитрова от Национален раков регистър при "СБАЛ по Онкология - ЕАД", гр. София, на тема: "Анализ и комплексна оценка на качеството на данните в Българския национален раков регистър".

Уважаеми г-н Председател,

Уважаеми членове на Научното жури,

Д-р Надя Димитрова завършва висшето си образование по медицина в Медицински университет, гр. София през 1997 г. Има придобита специалност по "Обща медицина" в Медицински университет, гр. София през 2006 г. и магистратура по "Здравен мениджмънт" от Нов български университет, гр. София през 2007 г. През периода 1998-2006 г. е работила последователна като участъков терапевт и общопрактикуващ лекар. От мес. август 2007 г. и понастоящем, работи в Национален раков регистър (НРР) при "СБАЛ

по Онкология - ЕАД", гр. София. Важен етап в нейното професионално развитие е и позицията и на Ръководител на НРР от 2010 г.

Д-р Димитрова работи в областта на регистрацията на рака и онкоепидемиологията, като едновременно с пряката си дейност непрекъснато повишава своята квалификация. Посещавала е престижни курсове в Англия, Швеция, Франция и др. страни и е участвала в редица научни конференции в тази област.

Дисертационният труд на д-р Димитрова включва 130 стр. с книгопис, 14 приложения и списък с таблици и фигури. Самата научна разработка съдържа: Въведение - 1 стр., Литературен обзор - 34 стр., Цел, задачи, материали и методи - 8 стр., Резултати и обсъждане - 70 стр., Изводи и заключение - 1 стр., Приноси - 1 стр., Списък с публикации във връзка с темата, Библиография със 142 цитирани източника - 28 на български и 114 на латиница, 54 таблици и 42 фигури.

Избраната дисертационна тема е изключително актуална и навременна, поради необходимостта от точна и обективна оценка за пълнотата и качеството на данните в НРР в периода на тежка икономическа криза, когато трябва да се планират средства за легла, персонал, лечебни заведения, лекарства и др., необходими за обслужването на онкологично болните. Освен това, изготвянето на Национална програма за контрол на рака и популационен скрининг, като част от нея, стъпват на основата на обективна и пълна информация за състоянието и тенденциите на заболяемостта, болесността и смъртността от злокачествени новообразувания. И не на последно място данните от НРР са основа за провеждане на дескриптивни и аналитични епидемиологични проучвания, и клинични изпитвания в областта на рака. Всичко това, съвсем синтезирано, описва колко навременно и необходимо е провеждането на такова мащабно по своята същност научно изследване, обхващащо оценка на пълнотата на регистрацията в НРР за периода 2006-2010 г. и качеството на данните в него, които са сравнени с тези на други страни. Избраната тема е новаторска не само за нашата страна, но и в световен мащаб, тъй като са малко популационните регистри, които имат необходимия обективен и субективен потенциал за провеждането на подобен вид задълбочено научно изследване. И не случайно консултант на настоящия дисертационен труд е един от пионерите за качествена оценка на данните в раковите регистри - проф. Макс Паркин от Университета в Оксфорд, Великобритания.

Изнесената фактология в литературния обзор показва задълбоченото и всестранно владение на тематиката, която е обект на анализ в последващите глави. На базата на редица източници се описва създаването и развитието на регистрацията на рака в България и света, обхваща на новите случаи в страната и качеството на данните, които се събират и обработват в НРР. Обект на разглеждане са и основните показатели за оценка на качеството на данните, а именно: сравнимост, пълнота и валидност, които се препоръчват от Международната агенция за изучаване на рака и Европейската мрежа на раковите регистри. За всеки един от тези аспекти на качеството са описани задълбочено методите за тяхното изучаване. Литературният обзор завършва с изводи, в които се резюмира необходимостта от изучаване на качеството на данните, предимствата и недостатъците на използваните методи, специализирания софтуер за тяхната обработка, както и показателите за пълнота на регистрацията, които осигуряват контрол върху данните за разпространение на злокачествените заболявания в страната и позволяват съпоставимост с резултатите от други национални и международни научни проучвания.

Целта е логично продължение на литературния обзор, определена е кратко, точно и ясно. Добре са формулирани задачите, които позволяват постигането на поставената цел. Използваните методи отговарят на целта и задачите на проучването и са съобразени с направения в литературния обзор анализ. Дисертантката показва своето умение да борави с тях, като тяхното задълбочено познаване и точно използване, гарантира достоверността на получените в последващата глава резултати. Някои от методите се използват за първи път при провеждането на подобен вид научни проучвания в страната- DCO/M:I метода и този за "повторно установяване" на случаи (capture-recapture method).

В главата "Резултати и обсъждане" е направена оценка на регистрацията на злокачествените заболявания в НРР, точно са дефинирани проблемите на процеса и правилно са описани подходите за тяхното предотвратяване, съобразени с препоръките и правилата на Международната агенция за изучаване на рака.

В резултат на използваните методи за количествена оценка на качеството на данните в НРР логично се очертават следните изводи: налице е сравнително стабилна заболяемост от злокачествени новообразувания през годините, като нейната динамика е сходна с тази на други страни от региона; съотношението смъртност/ заболяемост е с тенденция за намаляване; пълнотата на регистрацията за всички локализации в страната е висока -

94.9%; нараства делът на морфологично доказаните случаи при отделните локализации на рака; намалява процента на регистрираните само по смъртен акт нови случаи и др. Именно в тези обективни, количествени оценки на качеството на данните в НРР и използваните при тяхното анализиране методи, за мен, е най-същественият принос на дисертационния труд на д-р Димитрова.

Трябва да се подчертае, че текстовата част на резултатите и обсъждането са добре илюстрирани с подходящи таблици и графики, които съответстват на направените констатации.

Основните изводи, направени от дисертантката напълно съответстват на предварително формулираните цел и задачи. Заключение е кратко и е логичен завършек на научната разработка.

Напълно приемам формулираните от д-р Димитрова приноси, които са с научно-фундаментален и научно-приложен характер.

Анализът и направените в дисертационния труд изводи имат съществено значение за осъвременяване на нормативната уредба в областта на рака и служат за оценка на раковия контрол и общественото здравеопазване в страната. Те са добра основа за изготвяне на сборник с практически указания за работа по регистрацията на злокачествените новообразувания, от каквито има крещяща нужда в последните години на здравни реформи и не дотам адекватни нововъведения в областта на този специфичен и висококвалифициран процес.

Забележките ми са свързани с оформянето на самия дисертационния труд - смятам, че всяка глава е редно за започва на нова страница, което придава по-добра прегледност на разработката. Освен това, недостатъчно добре е отразен личният принос на д-р Димитрова във връзка с използваните методи и направените аналитични оценки и изводи.

Авторефератът отразява напълно структурата и същността на дисертационния труд и направените в него изводи и препоръки.

Във връзка с проучването са отпечатани 6 научни публикации, от които една в престижно международно списание. На пет от тях д-р Димитрова е единствен автор. Тя е участвала и в изготвянето на 5 справочници за разпространението на рака в България и 2 международни научни форума във връзка с темата на дисертацията.

Накрая бих желала да отбележа, че познавам д- Надя Димитрова от самото и започване на работа в НРР. През всичките години на съвместна дейност тя ми прави впечатление на добросъвестен и аналитичен учен-изследовател, който непрекъсно се стреми да се усъвършенства и да дава максималното от себе си в своята пряка практическа и научна дейност. За мен д-р Димитрова е изграден научен работник, който може самостоятелно да извършва изследователска дейност. Освен това, бих желала да отбележа, че в много кратки срокове след започване на работа в СБАЛ по Онкология се наложи тя да поеме изцяло ръководството на една институция с национално значение, каквато е БНРР и доказва че умее да устоява неговите интереси и дейност в тази трудна за оцеляването му ситуация.

В заключение мога да отбележа, че представения ми за становище дисертационен труд напълно отговаря на необходимите изисквания и оценявайки високо неговите достойнства, да предложа с дълбока убеденост на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждане на д-р Надя Емилова Димитрова на образователната и научна степен "доктор" по научната специалност "Онкология".

25.02.2013 г.

Член на Научното жури,

Доц. д-р Здравка Валерианова, д.м.

